

Plymouth, Pa. 27 Liepos.

Sžiūmi atkreipiame atydą visų mūsų laikraszečių, idant visi iš vieno pradėtu raginti ir mūsų moteris prie mokslo — apsiszvietim. Moterų apszvietimas priguli nū jų tėvų, paskiaus nū vyrų. Europos lietuviski laikr. jau senai tą klausimą pakėlė, bet iki sziolei jis labai menką pritarimą te-rado. Czionai, Amerikoje, yra jau tuli mūsų tautiečiai pusėtinai praturtę ir galėtu savo vaikams, ypatingai mergaitėms, suteikti mokslą. Bet jie tikrai laikosi senovės priežodžio, kad: „moteriszkė yra tikt dėl samezio ir szlūtos“.

Daugeliui yra žinoma, kad czionai moters gali užimti, o ir užima, gana geras vietas, yra daktarėmis, provintkėmis ir t.t. Mums rodosi kad kiekvienas vyras troksza gauti bent sziek tiek pramokintą paczią. O kaip tai būtų gerai, kad tokių moterų būtų daugelis ir pabaigę augsztesnius mokslus. Mūsų vyrai, mislyjanti apsiyesti, turėdami kelis szimtus dolerių, galėtu savo moteris, bent apsiyede, leisti mokintis, ypatingai tūse miestūse, kuriūse yra moteriszkos mokýklos. Nereikia visai mislyti, kad moteriszkė negali mokintis. Ji gali mokintis taip lygiai kaip ir vyras, o kartais ir daug geriaus dar. Tokis vyras iszleisdamas savo moterį į mokslą suteikia didžiausią naudą žmonijai, nes tokia apszviesta moteriszkė užaugins visados gerus vaikus ir vyras turės isz tokios moteriszkės visokį užganėdinimą ir nereiks kartais nū moteriszkės bėgti karziāmon, kad isztrukti nū jos nemeilių pasielgimų. Apszviesta moteriszkė niekad os nebus nūbodi vyrui ir mokės su jūmi pasielgti visados szvelniai.

Daugumui iszrodys szis mūsų užmanymas gana keistas, ir tulas mus už tai papeiks. Tas

mums nieko nekenkia. Czionai yra viskas toli neiszsziskinta dar, bet su laiku ir tas nusidūs. Mes tiktai pajudiname tą klausimą ir tikime, kad atsiras tokių gana, kurie tą klausimą iszsziskins placziaus ir nūdugniaus.

Isz Prusu Lietuvos.

Karaliauczius 30 Birželio—98.

Isz Prusų Lietuvos ne kartą buvo raszyta kaip „Vienybė“, taip ir kitūse liet. laikraszečiuose apie visokius daiktus, o ypatingai apie lietuvių tautiszką atgijimą: apie szitą dalyką ir asz noru kelis žodelius iszszitarti.

Mano szjmetinė kelionė Lietuvos su noru Joninių szventę, arba kaip senovėje vadinama buvo: Raszos szventę, lietuvių tarpe praleisti, ant Rambyno apsilankyti, su lietuviais Prusijos eusipažinti — iszpūle butent ant to laiko, kurisai visur Vokietijoje, tai gi ir Lietuvoje, buvo rinkimai deputatų į ciecorystės seimą paskirtų. Tiesa, kad pirmutiniai rinkimai, man į Tilžę atvažiaus, jau buvo pasibaigę, ir jūse isz keturių lietuviszkų kandidatų, buvo atsižymėję p. Smalakys ir p. Dr. Sauerveinas, kuriedu beveik po 4,000 lietuviszkų balsų buvo gavę; kitudu, butent p. Zaunius ir Juszka — visai menkai ką laimėję. Klaipėdos ir Szylokarėziamos pavietūse, kur per pirmūsius rinkimus grovas Waldersee ir p. Smalakys daugiaus balsų laimėję, ant 24 d. Berželio, tai gi per Joninius, turėjo buti antri rinkimai tarp tų dviejų kandidatų, ir czion, ant garbės lietuvių lai bus sakyta, lietuviszkasis kandidatas, p. Smalakys yra į 1363 balsus daugiau, neg Waldersee, apturėjęs ir tokiu budu pirmūju pastūptiniu lietuvių į vokiszką ciecorystės seimą tapens. Man buvo labai miela sziai visai lietuvių kovai isz arto prisiziurint ir p. Jonui

Smalakiui, szitojė historiszkosje dėl lietuvių tautos dienoje, mano szirdingiausius velijimus isztarti galint. * Nū szito laiko lietuviai vokiszkame seime turės reprezentantą savo tautos, kurs, kiek galėdamas, tik geriaus reikalus savo brolių užtars, ne kaip tie vokiszkieje konservatyvai, kuriūs iki sziol kvailieji lietuviai vis buvo rinkę. Žinoma kad p. Smalakys butu dar daugiau lietuviszkų balsų laimėjęs, kad ne tie pats konservatyvai, kurie ant Waldersee's naudos dirbo ir suko bei kvailino prastūsius lietuvius.

Vokiszkųjų konservatyvų, kurie bjauriausiais germanizatoriais lietuvių yra, dar didesni sukimai buvę Tilžės bei Pakalnės pavietūse, kur p. Dr. Sauerveinas nū lietuvių pusės renkamas buvo: czion vokiszkieji „szulmistrai“ (mokintojai), kuningai, szaltysziai ir kiti „rėdininkėliai“ labai smarkavę priesz lietuvių kandidatą ir szimtais ir tukstancziais suplėszinę p. Sauerveino „skyrimo laiszkelius“, versdami konservatyvą kandidatą grovą Pourtales'a rinkti, bet ir czion jie ne laimėjo: ant antrų rinkimų tapo su pagelba lietuvių, pirmiaus ant p. Sauerveino balsavusių, dvarponis Brezikis (Braesicke), liberalas, iszrinktas tapo. Tokiu budu tie keturi pavietai, kurie, per kvailumą paczių lietuvių, iki sziol, per ilgus metus, vis vokiszkūsius konservatyvus į ciecorystės seimą šiuntė, dabar isz vokiszkųjų germanizatorių nagų iszsprudo, o dar vėliaus, rasi po kokių 5-10 metų, galės ir Labguvos, Ragaines, Pilkalnio ir k. pavietūse vokiečiai pralaimėti, jeigu tikt lietuviai geriaus susiorganizūs ir laikysis geresnėje, kaip iki sziol, vienybėje ir nesidūs visokiems vokiečių rėdininkams, mokintojams, kuningams užnosies vadziotis. Prusūse lietuviams labiause reikėtu sau-

gotis ir isz tolo laikytis ypaciai nū vokiszkųjų konservatyvų — jie yra didžiausi lietuvių tautos nevidonai! Jų partija, susidedanti isz dvarponių vokiečių, kurie czion dar daugiur vietose nū kryziokų laiko Lietuvoje apsigyvenę, veda bjauriausią apvokietinimo sistemą ant nelabo mūsų tautai. Vokiszkieji kryziokai lietuvius skerdė kardu, ugnimi jų žemę naikino, o szios dienos jų pasekėjai — vokiszkieji konservatyvai — dvarponiai su pagelba „szulmistru“, kuningų ir k. germanizatorių nori isz lietuvių atimti tą, kas dar dėl jų szvenčiause liekti — jų gražią kalbą, kuri visur isz mokslinyczių iszvaryta, bažnyciose naikinama yra. Labai gaila, kad pats lietuviai czion labai menkai pažinsta, kas tai yra per vieni ir kas jie seniau buvę per bicziuliai tie vokiszki konservatyvai dėl mūsų tautos, kuri iki pastarojo laiko taip moriai daugiur vietose į vokiečius virto, jog szia dien ant plataus Lietuvos kraszto randi tikt lietuviszkus geographiszkus ir žmonių vardus, ale ne randi — lietuviszkos kalbos gyvūjant. Be to dar man buvo instabu, kad ne tikt visur, kur kalba jau isznykusi, bet ir tūse krasztūse kur lietuviszka dar kalbama, niekur man neteko matyti lietuviszkai tautiszko žmonių drabužio, ypaciai moteriszkų taip dailių „marginių“, ir kad ne photographijos tų senoviszkų drabužių, per rupestį p. Dro. Sauerveino parengtos, mes jau ne dasiprotėti ne galėtu mēm, kaip jie iszveizejo. Aczių tai pat germanizacijai ir pavirszutinis trobų pavidas jau labai persikeitęs. Teisybė, kad dar vietose, kur lietuviszka kalbama, trobų iszžvalga su szia dieniais stogais dar labai didziosios Lietuvos troboms prilygsta, ir tūs gevelius arba erkelius, kurie lietu-

viską namą nū trobų visų kitų tautų atskiria ir kurie dar išz Prygijos (Mažoj Asijoj) Lietuvon atgabenti tapo, ir ezionai ne refai tenka matyti, ale turtingesniųjų arba vėl į vokiečius pavirtusiųjų namai jau visur „vokiskai“ įtaisyti ir be gėvelių.

Kaip į vokiečius pavirstant persimaino ezion lietuvio paviršutinis budas, jo physiognomija, taip lygiai — ir jo dvasia persikeičia.

Dainų melodijos, kurios pas mus prygiszkos ir lydiszkos liekti nū gilios senatvės, nū to butent laiko, kada mūsų sentėviai Maž. Asijoj gyveno, visur ten Lietuvoje isznyko, kur lietuvizka kalba pragaiszus. Prusūse dar tas senovizskas dainas naikina labiause t. v. „surinkiminkai“ — tradicijizka liekana nū senovės „Vaideliotų“, ale taip fanatizūti savo pietizme, kad jie vislab senovizskai lietuvizką, ypaciai dainas, per pagonizską laikydami, visai dainų ir dainavimo yra iszsižadeję. Kaip dainos, taip ir szventos lietuvų giesmės yra dar originalizskai pagal lydiszkas bei prygiszkas melodijas bažnycziose giedamos, ir asz su pasistebėjimu esmi jų Tilžės lietuvizkoje bažnyczioje klausęs. „Kas ant visos nedėldienos — sako „Fuehrer durch Memel und Umgegend“ — ateina į Klaipėdą, ne turėtu apleistu ne nuėjęs laike dievmaldystos į ukininkų bažnyčią (Landeskirche), idant giedojimui lietuvų pasiklausyti. Jie turj savą ypatingas bažnytinas melodijas ir gieda su dideliu stiprum ir karszezių, taip kad tonai tarymu vėtra ir mares vilnių užimas klausytoją apsiaupia“. — Gerai, kad dar ne žino fanatizskieje Lietuvos „Surinkimininkai“, kad jie szventas giesmias gieda ant „pagonizskų“ balsų — sziaip galėtu ir nū jų atsizadėti, vokizskias melodijas nūprinda-

mi, kaip tai jau su tulomis giesmėmis kad jau atsitiko Žinoma, kad krasztūse, kur lietuvizka kalba isznykus, ir senovizskosios giesmių melodijos bažnycziose seniai pragaiszo.

Germanizacijai per ilgus szimtus metų mūsų tautą edant, jau buvo rodensis, lietuviai Prusūse nū to vokizskojo tvano praryti visizskai tapse, ale laikui begant ir ezion tula, nors maža, pastarame laike atsirado atmaina. Pirm kokių 20 metų atvyko į szitą krasztą vienas mokiūtas, karszttas apaszttalas lietuvystės, kursai savo vardą aukso litaromis užsiraszė omenije lietuvų tautos ir historijoje mūsų atsigaveliavimo — tai Dras, Juras Sauervein'as. Szitas didis idealistas, szitas genializskas vyras, didelėmis iszminties ir szirdies dovanomis apdovontas, pažįstantis daugybę kalbų, taip į dailią lietuvizką kalbą įsimylėjo, taip numylėjo pavargusią lietuvų tautą, kad jam ne buvo gaila nė turto, nė laiko idant tikt ją szelpti savo patriotizskoms dainomis ir k. rasztais. Aczių tikt pagirtinam jo rūpesziui pradėjo atsirasti ir Prusijos Lietuvoje geresni lietuviai, kurie nesigėdijo dar lietuviais buti. Jam užmanant ir agitūjant pirmiausiai lietuviai sutaisė deputaciją į Berlyną pas vokiečių ciecorių nusiunsti, pasigūsdami, kad jų vaikus varu į vokiečius vercziana per iszkalas, bet ta pirmutinė deputacija, kaip ir vėlesnio laiko kitos deputacijos su tukstancizkais pasirasziusių vardų — nieko ne laimėjo: pirmosios lietuvų deputacijos fotografios į dailius rėmus įtaisytos pakabintos tapo karalizskame dvare (Koenig. Schloss) Karaliaucziuje, kur jos ir dabar atsilankantiems rodomos — ale apie reikalus įvedimo lietuvizkos kalbos mokslinycziose

Pastarosios lietuvų deputacijos, pirm kokių pusantro metų į Berlyną nusiunstos, ciecorius Vilius II ne prisileido nė į akis... Mat visiems tūmet rodėsi, kad „vierniejie lietuvnikai“ turėję visu kūm „pakajingi“ buti, ko jie nė neturėjo, ir kad germanizacija su visomis jos bjauriom pasekmėmis turėjo jų užganėdinti ir jų į dar „viernesnius“ Prusus paversti. Bet vokiečiai, kaip rodos, apsiriko: lietuviai nū szio laiko susiprato, kad maldavimai augsztų ir dar augsztesnių asabų jokios naudos ne gal' lietuviams atgabenti ir kad ant jų pasitikėti ne reik' ir ne galima. Atsirado dabar „lietuv. konservatyvų skyrimo draugystė“, kuriai tikt galima uždėkavoti, kad lietuvizkiejie kandidatai į 12,000 lietuvizskų balsų laimėjo prie pasterųjų rinkimų. Tokiu budu, kaip matome, lietuviai ezion savo dalykus gerai pažinę, atsistoję ant savo kojų ir taip stovėdami savo tautos ateitę jie savo rankose galės laikyti.

Negalima taipo gi abejoti, kad tai sulygintinai dar ne per didelis krutėjimas szio laiko, tas susipratimas tautizskas, kū tolyn, tū didyn augs ir platusis ypaciai ateitėje, ir kad dar tie 150-200 tukstanczių lietuvų, kurie abipusi Nemuno gyvena Prusūse, dar su laiku atgis tautizskai ir, rasi, pasiliks gyvi ne paskendę audrose germanizacijos.

Prie szitos aprioristizskai iszreiksztos vilties (lukesczio) reik dar pridurti ir tą faktizską patėmijimą, kad ezion jaunesnioji žmonių karta jau atsizymi tikru supratimu savo ypatingų reikalų tautizskų, savo patriotizsku ūlumu ir pasiszventimu dėl idejos. Man neiszpasakintinas buvo džiaugsmas regint vieną — kitą vaikina rinkimų laike taip karsztai trusentis dėl labo savo tau-

žus ta tauta, kuri gimdo dar stiprius, tvirtus vyrus! Dar didesnis buvo džiaugsmas pažinti gavus ir tulas lietuvaites, atsizyminczias savo patriotizkumu ir darbais dėl labo savo brolių!

Izskeliaujant į tolymą svetimą szalį man pasiimti teko, drauge su szakelėmis medžių lietuvizkose giriose nuskintomis, su kvietkomis nū Rambynkalnio, ir labai mielą įspūdį nū pažinties su Tilžės lietuviais; atsisveikindams su jais, dar kartą priszaukiu; te laimina Lietuvos Vieszptatis visiems jūsų darbams!

J. Birsztonas.

Kiekvienas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra ta-
stebuklingas gyd. los ezio amžiaus iszradi-
mūse, turi gardų smoką, gydo lagadnet ir tikrai
inkstus, kepenis, pilvą ir czysziya vien atėmą,
praszttina perazttima, gyd galvos skandėjimą,
drugy ir uzkleėjimą vidurių.
Pirk dėziutą C. C. C. szaldien. 10, 25, 50 cen-
tų. Randasi visose aptiekose ir iszgydytą gva-
rantāja.

Isz Kitur.

Karė tarp Amerikos ir Ispanijos. Po pasidavimo miesto Santiago ir ispanizskos kariaunos po virszininizskiste generolo Toral, amerikonams, nieko svarbesnio neatsitiko. Amerikonai dabar užimti vien iszsiuntimu ispanizskos kariaunos į Ispaniją ir siuntimu savo kariaunos ant salos Porto Rico. Amerikos valdzia atsiszaukė į garlaivių kompanijas, kuri pigiaus apsiimtu nugabenti ispanizskus kareivius Ispanijon. Isz visų pigiausiai apsiėmė „Compania Transatlantica Espanola“, kurios 5 dideli garlaiviai nū užsidegimo karės stovėjo Mexzikos ūstūse, dėlei baimės, kad nepakliutu į amerikonų rankas. Toji kompanija apsiėmė nuvezti visus kareivius į Ispaniją po \$30 už kareivį o \$60 už apicierą. 25 Liepos turėjo pirmoji ekspedycja jau iszplaukti Ispanizskoji garlaivių kompanija plauks po ispanizska vėlava o amerikonzka protekcija. Toji kompanija iki szalio...

be jokio užsiėmimo, dabar uždirbs ir laisvai parvyks namūsna.

Ant salos Porto Rico amerikoniai išsiuntė jau 10,000 kareivių po vadovysta genarolo Miles. Viso tenai keta siųsti į 25,000, nes tenais raudasi į 20,000 ispaniškų kareivių o amerikoniai turi anų skaitlių persverti.

Amerikoniai įgiję dabar gerą ūstą ir miestą Santiago, keta bent tūmi tarpū nieko neveikti, nes amerikonų kariaunoje siauczia geltonasis drugys ir dabar yra prasidėję lytus, kad niekur išklampoti negalima, ir tasai szlapes metas didei platina drugidar. Nustojus lytui, amerikoniai keta traukti ant Havanos ir mislyja ne bombarduoti, tiktai apsupę iš visų pusių nedaleisti iš niekur daųžti maisto, o kariauna budžia nubadėjusi pati pasidūs amerikonomams. Dabar Havanai yra negirdėta brangybė maisto, nors davežimas yra užstotas tiktai nū vandens pusės o žemės keliu ukinkai gali viską atvežti į miestą. Vargingesni žmonės pjauja arklius jau ir valgo. Patys Ispanijos ministariai tvirtina, kad ant Havanos nereikia amerikonomams nei vieno szuivio paleisti, tiktai apstojus tulą laiką palaikyti, o netekę ispanai maisto patys pasidūs. Jau dabar apielinkėje Santiagos ateina ispaniškai kareiviai į amerikonų abazą ir pasidūda, bile gautu pavalgyti.

Amerikonų gen. Shafter'is išzvijo visus amerikonizkus, taip vadinamus „geltonūsius“ reporterius, kurie visai melagingas žines padavė savo laikraszcziams apie pasilaikymą kubiečių armijos ir gen. Garcia su amerikonizka armija. „Geltonieji“ paraszė net izmėtinejantį laiszką varde Garcia'ijos gen. Shafteriui, buk priešidavimo Santiagos, Shafter'is kubiečių visai nekviets ir pasirzjęs jų neleisti į miestą,

kad nezudytu pasidavusių ispanų, ir kad už tai kubiečiai labai užpykę ir atsiskykę nū amerikonizkos armijos paeidami savo keleis.

Ant Pilipiniszkių salų, kaip laikraszcziai pranesza, pasikėleliai veikia rods smarkiaus negu amerikoniai Kuboje. Gen. Aguinaldo turėjęs konferenciją su gen-gub. Augustin, ir reikalavęs padūti miestą Manilą, kuris esąs apstotas nū 50,000 pasikėlelių, ir kad jo stengimasis yra dovanas, nes neatsilaikys prieš jo pajiegas, ir tik be reikalo žudyęs savo kareivius. Vienok gen-gub. Augustin atsisakęs nu pasidavimo, bet Japonijos ir Kinų laikraszcziai pranesza, kad Manila yra pasirengusi jau pasidūti. Gen. Aguinaldo yra apsiszaukęs save diktatoriumi arba prezidentu Pilipinų salų ir menkai reikalaujęs amerikonų pagalbos jau. Jisai susitaisęs esąs savo ministeriją jau. Amerikonizka antroji ekspedicija esanti jau atplaukusi į Cavite. Žinios apie sumuszimą ispaniškios laivynės ir pasidavimą gen. Toral amerikonomams Santiagoje, didei sukėlę pilipiniečius, kad tiejie nieko neveizėdami pūla ant ispanų. Laikraszcziai mena, kad atvykus gen. Meritt su antrąja ekspedicija, tūjaus puls ant Manilos ir paėmus tajį miestą bus kaipo ir pabaigta karė Pilipinūse.

Pasilaikymas karės reikalų didei skaudžiai atsiliepia Ispanijai. Laikraszcziai pranesza, buk Sagastos gabinetas atsiskakęs nū savo vietų ir sutvėrimas naujos ministerijos esąs pavestas buvusiam skerdikui ant Kubos gen-gub. Weyleriui. Karės ministru busęs gen. Polavieja. Ispanijos laikraszcziai pranesza, kad karės ministeris prasitaręs, kaip sugrįž gen. Toral iš Santiagos, tapęs patrauktu į kariszką sudą delei padavimo amerikonomams visos apielinkės apart miesto.

Gyventojai reikalauja nū savo valdzios kūmi veikiausio susitaikinimo su Amerika, nes kūmi vėliaus, tūmi sunkiaus jai atsieis tas atlikti. Tesiant karę tolyn, Ispanija turės subankrutyti. Jau dabar gyventojai nenori mokeszių mokėti. Provincijai Huelva gyventojai sukūlo prieš valdžią už padidinimą mūito ant javų ir miltų, kur susirinkę gyventojai sudegino visus urėdiszkus namus. Karliztai lygiai nemiega. Prancuzijos pakraszcziuose pas Ispanijos rubežius esą daugelis szaudyklių ir szuvių pargabenta, kuriūs reikale turės po ranka. Sziaurinės provincijos prie maiszto prisidės pirmiausiai, nes tose yra daugiausiai karlistų pasekėjų. Valdžia pasiuntusi kariauną į Tolopą ir Vergarą kur paskutinysis maisztas iszsiverzė. Don Carlos paliepęs savo pasekėjams užsilaikyti kū ramiausiai, kol jis nedūs ženkle ant maiszto. Portugalijos valdzia siunczianti savo kariauną prie Ispanijos rubežiu, kad užsidegus maisztui galētu apsergėti savo gyventojus parubežese gyvenanczius. Anglijos laikraszcziai pranesza, kad iš tulų ispaniškų provincijų urėdininkai pranesza valdziai apie karlistų rengimasi ant maisztų. Valdžia laiko viską slaptoje ir negarsina karlistų judėjimo, tiktai užgynė visus jų laikraszczius iszleisti.

Amerikoniai bent iki sziolei dar neisziuntė savo laivynės su virszininku Watsonu į Ispaniją, bet vis dar rengiasi siųsti. Tūmi amerikoniai nori priversiti Ispaniją prie darymo paliaubų. Prancuzijos laikraszcziai persergsti Ameriką, kad toji savo laivynę nesiųstu į Europą, nes tūmi privers isikishti tarpan Europos vieszpattytes. Europos vieszpattytes nemeilauja, kad Amerika įgytu Europoje valdybas, per ką europėjiszkas despotizmas susilpnētu.

Vokietija. Praėjus paskutiniems rinkimams į ciccorystės seimą, valdzia pamatė, kaip yra iszsipleto socialistai. Valdžia negall iszmislyti budo, kuriūmi galētu susiaurinti tiesas balsavimo, pagal kurį kiekvienūse rinkimūse yis daugiaus tampa iszrinkta socialistų, valdzios neprietelių, kurie visokiems valdzios užmanymams, kurie apsunkena gyventojus ypatingai darbininkus, priešzinasi. Buvusiūse rinkimūse 16-tą Birželio Vokietijos visokios partijos gavo balsų tiek:

Socialistai	2,120,000
Katalikų partija	1,333,000
Nacional-liberalų	1,160,000
Konzervatyvų	900,000
Laisvamanių žmonių partijos	500,000
Antisemitų (priesz-žydzių)	310,000
Laisvamanių susivienyusių	230,000
Laisvų konservatyvų	220,000
Lenkai	180,000
Bavarijos burai	140,000
Pietinės Vokietijos žmonių partija	120,000
Prancuzai	90,000
Lietuviai	11,943

Pagal balsų skaitlių matoma, kad socialistų partija yra didžiausia, nors ji savo pasiuntinių turi tik pusę tiek kaip katalikų partija, bet už tai socialistai yra iszsiblaszkę po visą Vokietiją, kad jie savo balsais negalėjo iszrinkti savo pasiuntinių, tai dėl to, kad jų yra vis dar mažiaus pavietūse, negu kad prie iszrinkimo reikia. Szitūse rinkimūse socialistai gavo 334,000 balsų daugiaus, negu 1893 mete. Szį kartą Vokietijai balsavo 7 milijonai 600,000. Viso balsutojų Vokietijai yra 11 mil. 200,000. Prusų Lietuvoje vien tik lietuviszkūse pavietūse praėjusiūse rinkimūse buvo 12,827 socialiszki balsai. O 1893 m. jie gavo tik 4911. Tai-gi szį kartą Lietuvos pavietūse: Klai-pėdos-Szilokarcziamos, Tilžės-Pakalnės, Labgavos-Velavos,

Ragainės-Pilkainio priaugo socializkų balsų 7916. Iš to matoma, kad šaunas skaitlius lietuvių atidūda savo balsus socialistams. Ateis laikas, kad kiekvienas lietuvis savo balsą atidūs tikt už lietuvi.

Azija. Maisztininkų pajiegos esą pasididinę jau į 6000. Valdžios pajiegos yra per menkos jūs apgalėti, kadangi maisztininkai turi geresnius ginklus, negu valdžios kariauna. Jie turi savo rankose veik visą provinciją Kwang-Si. Maisztininkų mieriu yra išvyti europėjiskus misijonarius ir paczius europiecius isz savo szalies, nes europieciai jūs į savo szalis taip gi neleidžia. Akis už akį.

Tikras daigtas del tavės.

Užtikrinimas, kur nieko nepražūdyt. Galvos skandėjimas, liežuvis, niežal ir tukatanczial kitokių ligų, kaip tai užsilalkimas vidurių, sužitigimas kepenų gali būti išgydytoms, imant CASCARETS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujina. Parsidūda kožnoi aptiekoi: jei nepagydyt, pinigais gražiname. C. C. C. pabandyk dėžutę szlaiden, nes yra teisingai, 10c., 25c. ir 50c. Pabandytas dėi žintos dovanai.

Dalis darbu

— *Pittsburg, Ra.* Kasyklose Marietta & Stillingver Coal Co. netoli Connellsville užgimė ugnis ir didei platinas. Nū dumų aptemusi visa siaurinė dalis miesto. Kasyklų savininkai baimijasi, kad nesugriutu kasyklos. Ugnagesiai suszaukti isz visos apielinkės, bet nieko gelbėti negali, kaip tikt prileidimu vandens pilnai kasyklas. Prie užsidegimo niekas netapė pažeistas.

— *Wilkes-Barre, Pa.* Visos kasyklos Lehigh & Wilkes-Barre Coal Co. keta nū 1-mos Ruggjuczio pradėti dirbti ilgesnį laiką. Gal pasigerins tūmi sziek tiek darbininkų buvis.

— *Pottsville, Pa.* 30 italų dirbanczių nū dienos priestrytkarių kelio, pareikalavo nū savo darbo davėjo kas subata iszmokesties. Darbdavys

nenorėjo ant to pristoti. Italai apstojo jo ofisą ir varu pareikalavo iszmokesties subatoje. Darbdavys griebėsi už revolverio ir pradėjo į jūs szaudyti. Amerikos kapitalistai, matyti, yra pasirengę su kulkomis nuramdyti darbininkų reikalavimus.

— *Omaha, Neb.* Czionai sustraikavo į 3,500 darbininkų mėsinyeziose Cudahy & Swift ir Hammondo, reikalaudami pakėlimo algos ant 20% ir ilgesnio darbo. Darbdaviai sutiko ant darbininkų reikalavimo, pakėlė algas, pailgino darbą, o visi straiķieriai sugrižo prie darbo.

— *Stevens Point, Wis.* Czionai sudegė popieros dirbtuvė, per ką neteko 130 darbininkų darbo. Iszkada isznesza į \$200,000.

— *La Crosse, Wis.* Czionai sudegė dirbtuvė langų ir durių prigulinti Segelke Kohlaus Co. Viso sudegė 2,000,000 pėdų lentų. Iszkada siekia į \$70,000. Nū karszczio apsilo kėli ugnegesiai. Daugelis darbininkų neteko darbo.

— *New York.* 300 maszinistų sustraikavo pabrūke R. Hoe & Co. delei padidinimo algos. Korporacija pasamdė kitus maszinistus ir su pagelba policijos neva dirba. Straiķierių reikalavimų nieku budu nenori pripažinti.

— *New York.* 450 siuvėjų firmos Rubel, Wille & Co. sustraikavo reikalaudami didesnės algos. Darbdaviai turės pristoti ant siuvėjų reikalavimo, nes artinasi jau rudis o jie neturi gatavų rudeninių rubų. Siuvėjai įkurė savą paszalpos draugystę ir uniją, kuri skaito į 9000 draugų. Jeigu darbdaviai neužganėdins straiķierių, tai sustraikūsę viso tojo distrikto siuvėjai.

— *Springfield, Ill.* Czionai visoje apielinkėje straiķi į 5000 kalnakasių reikalaudami didesnės algos. Kasyklų savininkai negalėdami darbininkus apgalėti, atsiszaukė prie valdžios, kad toji tarpininkautu, nes jie jau pristoję ant darbininkų pareikalavimo.

— *Chicago, Ill.* Visos valstijos kasyklų savininkai mislyja susivienyti ir atmesti nu tartaję mokestį ant konvencijos darbininkų Chicagoje buvusę. Priegtam jie mislyja koku nors budu uždaryti kėlią anglims į sziaurines valstijas isz vakarinės Virginijos.

— *Saltsburg, Pa.* Savininkai geležies liejinyezių pristoję ant darbininkų reikalavimo ir po trumpo straiķo vėlei pradėjo dirbti.

— *Ford City, Pa.* Stiklų liejinyezios pradėjo dirbti ir priima daugelį visokių darbininkų prie darbo. Kas gali pakelti didelį karsztį, gali ten keliauti.

Minesotoi ir abiejose Dakotose esanti stoka darbininkų prie pjūtės; laikraseziai garsina, kad farmeriai moka po \$2,50 ant dienos ir maistą dar dūda. Tam tikėti negalima, nes tiejie farmeriai tydziomis tokias paskalas paleidžia pamasindami daugybes darbininkų, kuriems isz visų pusių privaziavus, net stoka darbo randasi ir farmeriai moka 50 ct. ant dienos bei maistą. Praėjusiamete mete sziaurinėje Dakotoje mokėjo 50 ct 75 iki \$1,50 prie kulymo. Darbininkai į ten keliaudami tikėjosi gauti bent po \$2,00, bet daugelis visai nieko neuždirbo.

Silėzijoje, Vokietijoje, kasyklose Paulus, arti Morgenroth, keliant 24 darbininkus į virszų, nutruko dratinė virvė ir krisdami žemėn visi užsimuszė.

Pamėgyk dėžutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaleytoja plauczlių irvisų vidurių.

Isz Amerikos.

Senoviszki radiniai.

Vakarinėje Virginijoje arti Parkesburg, ant farmos B. A. Prince, kaimelyje Belpre, atrado lindynę niekeno iki sziolej neužtėmytą. Įeiga jos yra teip siaura, kad vos vienas žmogus gali persisprausti. Tokia angsztuma nuėjus keliolika pėdų randasi akmeninis kambarys 20 pėdų keturkampis. Akmenise skaitliai iszkalti rodo 1598 metūs. Viena me kampe yra akmeninės durys ant geležinių užkabų ir laiptai žemyn į 10 pėdų į kitą kambarį po pirmūju, kuriame yra grobai daugelio žmonių, o dar žemiaus, į 20 pėdų, yra vėl kambarys ir daugelis žuvų suakmenėjusių. Žuvys panašios į eszerius. Žmonės ima viską laukan isz tų kelnorių ir suakmenėjusius daiktus pasilieka atminimui.

Beprotris katedroje.

New York'e į Szv. Patriko katedrą atėjo beprotris viemarszkinis ir isz tikros szirdies garsu dėkavojo Dievui, kad jam daleido iszgelbėti žmones 19-to szimtmečio nū prazuvimu. Paszauktas policijantas norėjo jį iszvesti isz katedros, bet jis stengėsi teisindamasis, kad jis esąs telegrafistu o jo telegramo dratai siekia dangun ir jis negalys atstoti isz katedros, nes tai jo vyriausias offisas esąs. Policijantas turėjo jį iszneszti isz bāžnyezios kur paskiaus nugabeno į lignonbutį.

Bobukova.

Ant salos Hayti, netoli Kubos į rytus, bobos susikovė ir tai katedroje, mieste Port au Prince. Viena prancuzė, vardu Hermance, užsimanė atsisėsti ant kedės, ant kurios sėdėdavo pone prezidentienė. Dėlei tos kedės sukilo toks ermyderis, kad prezidentas Hayti republikos, iszdavė rasztą anai prancuzei, kad tūjaus turi apleisti jų szalį, tai gi iszvažiūti, nes

negalima ja pasitikėti atvirose vietose. Prancuzė pasigūdė savo konsuliui, o tasai turėdamas paveikslą nū vokiečių, katikt nepaszaukė kariszkų laivų. Valdžia nusigando tokio konsulio ir atszaukė savo rasztą palikdama aną prancuzę ant jos vietos, nes vėl galbutų Prancuzija reikalavusi kokia \$30,000 atlyginimo.

Dėlei bedarbės norėjo nusizudyti.

Florence Anderson, 16 metų sena, gyvenanti New York'e, dėlei netekimo darbo ir negavimo kito, o bausta nū motinos ir iszvaryta isz namų, pasiryžo nusiskandyti rytinėje upėje. Panaktiniui pasisekė dar laiku ją sugriebti ant paties kranto. Nuvesta į policiją papasakojo savo likimą ir kad 3 dienos jau nieko nuvalgiusi, dėlto norėjo padaryti galą kentėjimams. Policija nugabeno ją į Belevue ligonbutį. — Kiek žmonių yra priverziamų nusizudyti, o kiti ir savo kudikius dar nužudo, dėlei iszsigelbėjimo nū bado ir ilgojo skurdo. Kada visūmenė atkreips ant to dalyke savo akis!

Lygiai New York'e viena moteriszkė, 36 metų, nusindino dėlto, kad jos vyras ilgą laiką buvo be darbo o tūmi ji ir 4 vaikai be jokio maisto. Ji negalėdama to viso perken-tėti, pasiryžo atimti sau gyvastį nesigailėdama vyro nei vaikų. — Kiek javų pusta krautuvėse ir jūs žiurkės ēda, o žmonės badu mirszta isz kapitalistų geradarystės.

Taip-gi 17 metų seną Jos. Levis'ą, jūdasis, policija atrado pusiau nubadėjusį paipose szale miesto begulintį. Policija jį apskundė dar, kad jis norėjęs badu numirti.

Netikri centai.

Suvenytų Valstijų valdžia Washington'e atrado paskutiniame laike labai daug netikrų centų, padarytų paslaptai. Prie vieno numokėjimo isz

\$46,000 atrado \$75 netikrų. Ant tokių mažų piningų nepūla tokia pažvalga, kaip ant didesnių. Įrankiai padarymui centų taip-gi nedaug kasztūja, o svaras vario kasztūja 13 ct. Toks meisteris už \$2,50 nusi-pirkęs vario padaro 1000 ct., tai-gi \$10. Pusėtinai uzdarbis. Bet detektyvai tokių meisterių kelis jau sugavo ir pasodino į kalinį ant 3-jų metų.

3 metų girtūklis.

New York'e viena motina prisigėrusi degtinės ramiai sau užmigo. Bet jai o ir tėvui tankiai ragaujant tą skanskoni, jūdū nepavydėjo nei savo suneliui, kuris lygiai skanei gėrė degtinę veik vietoje pieno. Motinai užmigus, nebuvo kam padūti vaikui degtinės, dėlto anas zinodamas kur toji su plėczka stovi, pasisekė jam ją pasiekti ir kiek ten rado, tai viską iszgėrė. Nabagui buvo bet perdaug ir pradėjo jį mėszlungis baisiai kankyti. Pabudusi motina paszaukė daktarą, kuris anam viską isz vidurių iszpliumpavo, bet vaikas gavo vidurių užnūdijimą su degtine ir nors nėra gyvas-cziui paojaus, tacziaus dėlei jaunumo sveikata yra jau su-pustyta ir toksai užaugęs pastos tiktai žmonių apsunkinimu. — Tėvai auginkite savo vaikelius taip, kad jie butu naudingi žmonijai o ne apsunkintu ją.

Brangi postalkartė.

Vienas lenkas isz Trenton, N. Y. pavarytas nū darbo ir dar nuskriaustas ant algos nū savo darbdavio, paraszė jis savo buvusiam darbdaviui postalkartę aną iszpliusdamas. Darbdavys padavė tą postalkartę detektyvams, kurie sugavę aną lenką padavė į sudą kurį nusudyjo ant \$100 bausmės užmokėti už naudojimą paczto dėl savo iszpludimų. — Lai niekas plustanczių laiszkų nesiunczia pacztu.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje Kas girdet Chicagoje?

Pereitose dienose teko man atsilankyti poroje miestelių pas savo draugus su sziokais tokiais reikalais, tai gi ant pirmo pasitikimo kiekvienas tūjaus klausia: „Kas girdet Chicagoje? kaip ten lietuviszka bažnyczia, gal jau szimet užbaigs budavoti? tai bus puiki, o didelė, bus didziausia lietuviszka bažnyczia ant visos Amerikos“. Kiti vėl, kurie skaito laikraszczius, klausia: „Kas pasidarė su kuningu Krawczunu, kad jisai Springvalley tokį negražų pamokslą sakė, kad net žmonės per laikraszczius ant jo skundziasi“? Mat, Dieve, mūsų žmonelės nieko daugiau nežino, kaip tikt bažnyczią, tai-gi ir ant pasimatymo pirmutinis jų užklausimas — bažnyczia, kuningas.

Matydamas tiek zingeidzių žmonių apie Chicagos parapijos reikalus, pasistengiau nors pavirszutiniai į jusų laikrasztį paraszyti, nes ant papasakojimų asz neturiu tiek laiko, o vėl neėsiu toks pluszkis, kad visiems ką zinau ir pasakoti.

Ant užklausimo ar užbaigs szimet budavoti Chicagos bažnyczią, galima atvyrai pasakyti: ne tikt szimet, bet jau gal but ir niekad jos užbaigti negalės. O kad ją jau užbaigti negalės, tai aiskiai parodo rokundos paties mūsų prabaszcziaus kn. Krawczuno, taip: Jo iszleistoje parapijinėje rokundoje 1895 m. yra parodyti įplaukimai į kasą \$16,633,46. Rokundoje 1896 m. parodyti įplaukimai į kasą \$59,357,52. Tai-gi nūjo užgaspadoriavimo, nū 1 Sausio 1894 m. iki 31 Grūdžio, 1896 m. įplaukė į parapijos (o geriau į kuningo) kasą \$75,990,98, ir kaip piningai įplaukė taip ir iszplaukė ir dar, acziu Dievui, užtraukė skolos \$15,000. Bet apie szitą skolą mus kuningė-

lis tylėjo, užlaikė sekretą lyg spaviednės; rokundose drukūtose jos neparodė, ir gink Dieve, kad apie tą parapijonai nedasižinotu, neskolyjo piningus isz Chicagos bankų, bet nusi-baladojo net į Milwaukee, Wis. ir isz ten užtraukė ant bažnytinių properczijų tą \$15,000. Gal but, užklausite, kodėl jis tą skolą slėpė? O tai dėlto, kad jis gerai supranta savo geszertą. Jeigu jis rokundose butu parodęs, kad yra padaryta skola, tai žmonės butų nusigandę, kad sudėjus arti szimto tukstanczių dol. piningų, nieko gero nepašdavojų ir skola užaugo, butų nustoję dūti piningus, butų supratę, kad jis tūs piningus arba praloszė, arba užslėpė ir butu daugiau nedavę; vienok jis ne toks neiszmanėlis, jis savo rokundoje skolą \$15,000, užslėpė, o parodė kad dar kasoje, nū visų iszmokėjimų, atlikę \$223,56. Tai-gi akli žmoneliai, pamatę kuningo melagingą rokundą, dziaugėsi, kad nėra skolos, bet dar kasoje pora szimtų dolerių randasi, tai-gi dar labiau pradėjo jam neszti piningus. Apie tą skolą butų ir sulyg sziadien niekas nežinojęs, kad ne tas bedieviszkas lenkiszkas laikrasztis, „Lud“, pereitūse metųse butų iszsipliauszkęs, ale kaip tikt tas visa burna iszbliovė, dar ir akto numerį padavė, tai zingeidieji tūjaus bėgo į „Recordo offisą“ žiurėti ir tikrai persitikrino, kad kuningėlis pardavė visą bažnytines pertes į Milwaukeees zydiszką banką už \$15,000. Vienok dievūti žmonelės tai skolai netiki, sako: tai bedievių iszmislas.

Tai-gi kaip isz augsziau matote, per tris metus surinkta \$75,990,98,

Isz bankos užimta \$15,000,00
Tai-gi isz viso \$90,990,98,
ir ką už tiek piningų nupirko ar iszstatė?

Viskas ką matome iš tų pinigų, tai klebonija, kurios kuningas padūda kasztus ant \$9,700 ir bažnyčios sklepas riogso, kurį taipgi kuningas parokavo \$18,000. Beje, sako, už lotus užmokėjus \$5,085 kurie jau prieš jo pribuvimą buvo baigiami mokėti, tai-gi, pagal jo rokundą iszeina arti 33 tukstancziai, o 57 tukstancziai nuėjo kaszin kur; rods jis parodo iszėjimą ant tokių dalykų kurių prisikiszus nematyti. Tai-gi kaip matote: 90 tukstanczių įplaukė ir iszplaukė, ir dar pasidarė skola \$15,000 užimta isz bankos, ir \$10,000 depozitų, tai yra svetimų pinigų (mat žmonės deda pas jį. pinigus lyg pas bankierių ant užkavojimo), tai-gi isz viso skola ant Chicaginės bažnyčios yra \$25,000, o jeigu sziadien reiktų tais propertes pardūti, tai už tūs visus lotus, kleboniją ir bažnyčią nieks nedūtu daugiau kaip \$25,000. Tai-gi matote ant ko mūsų sudėti pinigai nueina. Pagal jo parodytą rokundą, per 3 metus įplaukė 90 tukstanczių dol. su virszum, bet reik žinoti, kad jis parodė tikt tiek-kiek norėjo, o kas skaitė jo nedėldienų kolektas, kas skaitė jo kolektas, kurias daro po du syk ant metų vaiszeiziodamas po lietuvių namus, kas skaitė jo kolektas kas kalėdos kopertūse sunesztas, kas skaitė kolektas už velykines korteles surinktas, už „fairus“ ir t. t. Jis galėjo tris syk tiek surinkti, o parodė tiek, kiek norėjo. Jug jis nesigėdėjo užslėpti ir užimtą skolą ant parapijos properczių. O jug czia jo nieks nekontroliūja, jis kur nori ten parapijos pinigus nudeda ir kiek nori tiek užraszo ir visiems yra gerai.

Tai-gi dabar kada jau žmonės persitikrino apie jo gesztetus, perstojo ir pinigus dave. Ir aiszkiai pasirodo, kad jau kuningėliui pelnai susimažino

ir kasdien lenda į skolas su bažnyčia gilyn, nes jau du metai kaip neszaukė nė vieno parapijinio mitiugo ir nū 31 Grūdžio 1896 m. jokios daugiau rokundos neparodė. Matyt kad laukia sudnos dienos, ar gal but, mislina, kur iszsidangyt ir su žmonių depozitais.

Pagal kuningo rokundą per 4 metus įplaukė arti szimtas tukstanczių ir pasidarė skola \$25,000, per du paskutinius metus jau kuningas rokundų niekam nerodo, tai-gi kiek dabar įplaukė nieks nežino, o galbut per sziūs du metu vėl skola užaugo ant kelių tukstanczių daugiau gal, jau sieks iki \$30,000, na ir kām czia baigti pradėtą bažnyčią? Už tai gi sakau, kad jau gal but niekada jos baigti negalės, iszmurintas sklepas liks riogsoti. Taip tai einą mūsų kruvinas trusas ant vėjo. Du metai atgal, kuningas iszsirinko sau komitetą isz tokių aklių, kurie nė raszyt nė skaityt nemoka, ir užsidengęs tokiu komitetu daro visokias apgavystes vardan parapijos. O idant tokio netikusio komiteto parapija nepraszalintu, tai jau du metai kaip ne daro parapijos mitingų, jis gerai žino, kad suszauktas parapijos mitingas iszeitu ant jo nenaudos, tai gi ir bijosi jo lyg zydas neszamiosios.

Jeigu to tamsus žmoneliai nesupranta, asz jiem nepadviju, bet labai padviju laikraszeizui „Lietuvai“, kuri ten po szonu sėdi, aiszkiai mato tais visas kuningo apgavystes, ir kodėl ji tyli? Kodėl neapreiszkia žmonėms parapijos stovio, kodėl nepasergsti jūs nū skriaudikų? Gėda tokiems mūsų laikraszeiziams, kurių uždūtė yra tarnauti žmonijos labui, rodyti jiems teisingą keilią, o jie matydami gramzdi-nanczius žmonis į prapulti, tyli, aklais nusidūda? Prisižiurėjus ant „Lietuvos“ tylėjimo, iszrodo nekitaip, kaip

tikt ji tur buti kuningo Krawczuno papirkta, kad slepia jo apgavystes. Laikrasztis mylintis teisybę negali slėpti szitokių neteisybių. Jo privalumas mokinti žmonis gerovės, parodyti kas jūs skriaudžia ir vesti ant iszganingo kelio.

Chicagietis.

Wilkes Barre, Pa. Kaip jau nekuriūs laikraszeizūs buvo garsinta, jog mūsų parapijai vieszi didelis nesutikimas; taip yra pasidalinę parapijonai į dvi partijas, vienavarėsi prieš kuningą kita-gi už kuningą ir dabar kuningo priešininkai prēmė virszų. 8 dieną szio mėnesio, atvažiavo vyskupas dėlei sutaikinimo kariaujanczių pusių. 7 valandą vakare susirinko daugelis žmonių, kur vyskupas trumpai savo kalboje nurodė, jog visi esame Romos katalikais, ar lietuviais, ar airys, praneuzas, ar lenkas ir t. t., bet nei viena tauta neturi tokios didelės barnies su kuningais, kaip kad lietuviai ir lenkai ir jis negalys žinoti keno tai yra kaltė ar kuningų ar parapijonų, kada tankiai atsitinka, jog kuningai susibarę už tikėjimiskus dalykus su parapija, eina į sudą ir provojasi, už ką svetimtikiai tūmi labai bjaurisi ir kaip mus tautą taip ir tikėjimą laiko už niekus. Toliaus pradėjo tyrinėti priezastį nesutikimo ir atradęs kaltu kuningą, liepė jam tūjaus iszvaziūti, o lietuviszko kuningo dėl mus neturįs szitūm tarpu, tai dūsęs airį ant dviejų mėnesių, kol atsiaras lietuviszkas kuningas, ir priminė, jog kriksztai ir szliubai neturi buti paskirtu mokeszciu kuningui apmokami o tiktai, kas kiek dūs, gali priminti. Kuningas Žilinskas vyskupo žodzius atkartoję lietuviszškai ir daugelį vyskupo žodžių, kuningams nepatinkan-czių, suvis ne atkartoję. 9 d. Liepos kuningas Balceviczius, iszvaziavo o į jo vietą pribuvo

airys kuningas ir laiko dievmaldystę mūsų bažnyčioje. Pamokslus taipos-gi sako, tiktai bėda, kad isz mus lietuvių mažas skaitlius randasi, ką supranta angliszką kalbą, o kad suprastu, tai be abejonės apturėtų didesnę naudą isz jo pamokslų negu isz lietuviszkų. Tasai svetimtautis ragina mus risztiesi į vienybę, imtiesi prie skaltymo, idant prablaiviniūs protą butų galima pastoti lygiais visiems žmonėms. Taipos-gi ansai kuningas paskaitė už didžiausę nūdėmę pardavinį savo balso už stiklą alaus laike rinkimo urėdninkų, jis nurodė, idant laike rinkimų susieit visiems į kruvą ir nuspręst už ką atidūt balsus, taipgi ragino kad pupintumės visi pastoti ukėtais szios szalies. Tokis buvo jo pamokslas 17 d. Liepos. Labai liudna yra, kad mus svetimtaucziai mokina žmoniszkumė, o ilėš isz savo dvasiszkų vadovų dar negavome iszgiristi žodžių pamokinanczių, iszskiriant karsztį pragariszkos ugnies ir beldimasi antikristaus ant mūsų zemės, isz kurio patys jūkiiasi.

J. S. Bubliss.

Waterbury, Conn. 13 dieną szio mėnesio J. Astaszauckas turintis apie 50 metų, budamas kiek užsigėręs, lipdamas trepaš paslydo ir nukrito žemyn nū antro gyvenimo persiskeldamas makaulę, kur į treezią dieną iszleido savo dvasę. Tai vaisius girtybės. Tebun persarga kitiems. S.

Pittston, Pa. Gavęs 27 N. „Garso“ pamacziau rasztą p. K. arba nedraugo su iszgyrimu mūsų draugystės blaivystės. Paėmė mane zingeidumas, isz kur patyrė p. K. mūsų dr. mierį nebudamas mus Dr. sąnariu ir kaip galėjo apskelbti mūsų prizadėjimą. Mes nereikalaujame kad nedraugai apie mus raszinėtu nežinanti mūsų įstatymų. Jei mes no-

rėsime pasigirti ir daryti agitacijas, tai nereikalausime pagintojų nei pagirtojų, o ypač tingai p. K. Dėlto mes prašysime p. K. idant apie mūsų Dr. daugiau neraszinetu ir tūmi mus neprivertu apie save patį parasztyti.

Dr. Blaivystės prezidentas
Mat. Dervinis.

Ansonia, Conn. Kokia tamsybė tarp mūsų vieszi ir pō sziai dienai, tegul parodys szis atsitikimas.

Keliolika sanvalezzių atgal, į szį miestelį pribuvo lietuvisz kas daktaras su gydūlėms. Daktaras pradėjo girtis apie savo augszta mokslą, reikalaujamas parodyti nors vieną ligonį, ant kurio jis galētu iszmėginti savo daktariszka gabumą. Ant nelaimės tūm tarpu buvo truputį susirgęs kudikis keturių metų vieno lietuvio ir daktaras iszgirdęs esant ligonį, pribuvo pas aną apsiimdamas kudikį iszgydyti į penkias minutes. Gydūlės tapo įdūtos o daktaras matydams, jog gydymas užtruks daugiau negu 5 minutes iszėjo savo keliu. Vaikas pradėjo mėtytis į visas szalis ir į 15 minutų jau gulėjo negyvas. Žinoma, žmonės suszuko daktaro jieszkoti, bet jau tūm žygiu ans buvo už kelių kalnų. Tėvas anto kudikio galētu po sziai dienai daktarą paszaukti iant iszsiteisinimo, bet nenorėdams kaszto ir apsiszaukimo davė pakajų nes kudikio tas neatsgaivys jau. Lai szį pasarga bus dėl kitų.

J. K.

Du milijonu ant metu.

Kadangi žmonės persą, pabando ir vėl perkas tai patikrina, kad jie yra užganėdinti. Žmonės Suvienytose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC mažiausia du milijonu dėzuczių ant metu, be abejonės bus trys milijonai priesz naujus metas. Tai reiszka, kad CASCARETS yra labai gera gydiklika dėl czystyji- mo žmogaus kranjo ir seregulavojimo vidurių. Visose aptikose 10c., 25c. ir 50c. už dėzuczių, nes tai gvarantavojama.

Socialiszka platforma.

Lackavannos pavieto darbiniszka socioaliszka partija

turėjo savo susirinkimą 15-tą d. Liepos, Scranton'e, kur paszkyrė savo kandidatus:

Dr. J. Szliupą ant pavietavo daktaro (cornocer).

John Burschell isz Scranton ant kongresmono.

James T. Everett ant seitoriaus.

August C. Houch kandidatu į legislaturą.

Susirinkimo nutarimai szio-ki, kurie tapo padūti ant apszvarstymo:

Socialiszkoji darbiniszka partija, Lackavannos pavieto, rāndanti senaises partijas ne- užtekinomis pagerinti buvį darbiniszkos lūmos, per jų neva daromos reformas ir jų supratimą tiesos ir lygybės.

Už tai mes darbininkai nutarėme atsiskirti nū anų ir veikti patys pilytiszkame veiklume dėl pagerinimo savo buvio, ir galan savo politiszka ir ekonomiszka iszsiliūsavimą įgyti po papareziu socialiszkos darbiniszkos partijos Amerikoi, už tai-gi

N u t a r t a : Kad mes patvirtiname tautiszka ir valstijos platformą Socialiszkos Darbiniszkos Partijos, ir kadan-gi, pajiegos padarymo ir iszdalinimo lobių yra savaszcia privatiszku kapitalistų, padėjimas darbiniszkos lūmos nebus pagerintas, bet taps vis blogesniu, ir

Kadan-gi: įstatymai neva priimti dėl gerovės darbininkų, kaipo tai: kompanieznisztorai, kas 14 dienų užmokestis už darbą, angliakasyklų vedinimas, darbo davimas vaikams, priverstinas mokslas ir kiti įstatymai yra taip sakant iszbraukti ir nepildomi.

Kadan-gi: mokeszciai (tak-sai) nelygus, kada korporacijos yra paliūsūtos nū mokeszcių turėdamas kapitolus, o paskutinis centas isztraukiamas isz darbiniszkos lūmos, ir

Kadan-gi: vakarūse žmonės suszala dėl stokos kuro (ang-

lių); priversti yra deginti javus dėl stokos kuro, o rytūse žmonės badu mirszta dėl stokos javų ir budo anų dagavimō, ir

Kadan-gi: mes siuncziamė kariauną iszliūsūti nuvargintus kubieczius isz panczių ispaniszko kapitalizmo ir tiro-nybės, yra siuncziamė kariauna szaudyti savo ukėsus angliakasių, kurie reikalauja pagerinimo savo buvio ir savo szeimynų, kaip tai buvo padaryta Lattimer'e; už tai gi te tampa

N u s p r e s t a : kad su tverencioji turtus lūma paimtu į savo rankas politiszkaje pajiega ir ateitėje neskiurtu sau valdovus isz kapitalistiszkos lūmos arba jų samdininkus, nepadūtu valdymo vadzių jiems, bet dirbtu dėl savo iszsiliūsavimo po papareziu ir mieriais socialiszkos darbiniszkos partijos Amerikoje, ir

ABELNA PLATFORMA
Tautiszkos Socialiszkos Darbiniszkos Partijos.

Kiekvienas žmogus turi pilnā tiesā gyventi, buti laisvu ir jieszkoti gerovės.

Su įkunytojais amerikoniszkos republikos mes laikomėsi, kad valdzios pareiga yra apszergėti kiekvienā ukėsz, kas dabartiniame draugijos surėdyme nėra pildoma, ypatingai po sistema ekonomiszko nelygumo, kas yra naikinimu gyvasties, laisvės ir gerovės.

Su įkunytojais szios republikos mes pripazinstame, kad tikra teorija politikos yra: kad valdzios įrankiai turi buti savaszcia ir po užveizda visos žmonijos, kaipo ir tikra teorija ekonomijos yra, kad visi darbo įrankiai lygiai turi buti savaszcia žmonijos.

Aiszkus faktas, kad dabartinė despotiszka įrėdnė ekonomijos yra tikrai prieszinga socialiszka demokratiszka įrėdnei politikoje, kur galima aiszkaiai susekti buvį parinktos lūmos, subjaurinimą valdzios per szia lūmā, pasisavinimą visūmenės savaszzių, žmonijos laisvės ir tiesų.

Per nukrypimą demokracijos prie plutokracijos, apvagimą darbininko, kuris neturi jokių tiesų prie savo sukrauto turto, per priverstā bedarbę samdoma vergystė dėl stokos maisto.

Stoka mokslo ir nelaimingas žmonių gyvenimas su visoms piktybėms yra užlaikomi, kas rōdo, kad žmonės butu laikomi baudziavoi.

Mokslas ir pramonė tampa nukreipti nū žmoniszku mierių, dėl pavergimo moterių ir vaikų.

Prieszai tokiā įrėdnę socialiszka darbiniszka partija protestūja, ir patvirtina savo nūdugnų iszsitarimą, kad privatiszkos savastys gamtiszkoje versmėje iszdarbystos ir įrankiūse darbo, yra tikra prieszatis visos ekonomiszkos vergystės ir netikusio politiszko pasilaikymo.

Greitai laikas ateina, kada gamtiszkame bėgyje draugijinio iszsilankstymo, szį sistema per naikinancziā veikmę jos nepasisekimų, ir didziausį iszsdirbimą isz vienos pusės, bei likimai sudėjimo trustų ir kitų kapitalistiszku įrėdnių isz kitos pusės, iszdirbs savo pūlį.

Užtai-gi mes atsiszaukiame į visus darbininkus Suvienytų Valstijų ir visus kitus teisingus ukėsus, organizūtis po papareziu Socialiszkos Darbiniszkos partijos, į lūmų iszmintingā pajiega, kuri suprantā savo tiesas ir pasiryžusi apgalėti kapitalizmā imant visūmenės pajiegas taip, kad laikantėsi draugėje per nepergalimą dvasę solidarizskumo, pagerinsime savo buvį.

Mes tūmi galėtumėm padaryti greitą užbaigą tam barbariskam pasistengimui per išnaikinimą atskirų lūmų, atidūdant žemę ir visus įrankius išdarbystos visai žmonijai, kaip vienatinei įrėdnei, ir priimti sandraugiszką lobį už dabartinį padėjimą betvarkinės produkcijos, darbininkiskos kovos ir draugiszkos netvarkos. Mes tveriamė draugiją, kurioje kiekvienas darbininkas turės laisvę, pilną naują savo asabiszkų pajėgų, padaugintą per visus naujasnius dadėjimus civilizacijos.

Czystyja krauja.

Czystas kranjas tikrina czystą odą. Nėra gražumo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC vasczystys tau krauja, ir laikys czystą nos iszvarę oleg neozvatumą isz kuno. Pralok imti szladien k iszarys isz tavo kuno puzkus, dedervines ir dltas odos ligas, nos CASCARETS uz 10c tai pafaro. Gansi visose aptiekose su gvarancija 10c, 25c, ir 50c.

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

per

Edvarda Belamy

Lietuwiszkaui iszguldė Suvus K.

(Tasa.)

Neatėjo jiems ant mislies, kad anas užgrėbimas per vyrus viso svieto išdarbystės ir palikimas moterių globai elgėtavimo ir pasileidimo, buvojo netikt barbariskumas, bet ir plėszimas. Atleisk mą vienok, Tamista West, kad taip užsiplū, kaip kad plėszimas, varginimas ir gėda, ką turėjo perkėsti tos vargszės moters, neprigulėjo jau prie tolymos praeitės ir jeigu Tamista būtų atsakantis už tai, tikiu, apgailėjei be abejonės ne menkiaus už manė tokį buvį...

— Turiu prisiimti savo dalį atsakyme dėl to laiko buvusios sistemos... Vieną tikt galiu pasakyti dėl suminksztinimo užmetimų, kad kolei tauta neprinokusi buvo prie dabartinės sistemos suorganizūtos produkcijos ir padalinimo, tolei negalima buvo jokia radikalizska pataisa padėjimo mo-

terijų. Versme jų nelaimės, kaip Tamista sakai, buvo asabiszkas jų prigulėjimas nū vyrų reikale užlaikymo; taip gi neperstatau sau kitokios, negu jusų, sistemos draugiszkoi organizacijai, kuri būtų izšliūsavusi moteris kaipo ir vyrus, o vienok būtų davusi laisvę visiems vyrams jų draugiszkūse prietykiūse. Daleidziant tai, kad visatina permaina pasilaikyme moterių negalėjo atskirti ypatingai ant draugiszkų sanlygų abiejų lyčių. Dėl manęs bus labai žingeidūs reikalas tyrinėjimo...

— Permaina, kurią Tamista priminei... — atsakė daktaras Leete — remsis vyriausiai, kaip manau, ant visatinos laisvės ir nepanciojimo, kaip rodo sziaūdieninės sanlygos suliginant prie yvairumo, kuris, kaip iszrodo, buvojo jusų draugijoje. Abi lytys draugauja tarp savęs sziaūlien su laisve ypatų visatinai sau lygių, rupindamiesi apie savo pažvalgą tikt dėl meilės... Jusų laikūse tasai faktas, kad moters prigulėjo nū vyrų, reikale užlaikymo, davė vyrams, tankiausiai prie apsivedimo, visokias privilegijas, kas, ant kiek matome isz liudijimų anų laikų, gana szuurkszcziai pasirodydavo aiksztėje, ypatingai žemesnėse kliasose, kada tūm laiku draugystėse labiaus apdailintose dėl pūszimo to budo laikytasi sistemos pirszliavimo, turinczių mieryje persitikrinimą, kad tai veikiasi priešzinglygai, o vienok, kad vyras yra ezionai laikomas kaipo geradarystė. Dėl prilaikymo tos sistemos vyras turėjo pasirodyti kaipo rupinantysis už gyvenimą... Laikyta tas už labai augsztą daiktą, kada moteriszkė iszreiszkė prisiriszimą prie vyro, ir tasai apreiszknorą su ja apsivesti. Turime dar ir dabar musų knygynūse knygas paraszytas jusų laikų rasztininkų, tiktai dėl to, kad iszriszti klausimą, ar gali mo-

teriszkė bent kokiose sanlygose, nepažemindama savęs, isz reiksztai meilę vyrui, kuris jos nemeilavo. Viskas tas iszrodoms visatinai nesubrendusiu sziaūdien, kad žinome, kad sanlygose jusų gyvenimo tokis pasielgimas galėjo turėti ir gerą savo pusę. Kada gi prisipažinimas prie meilės priešzingly vyrą būtų dėl moteriszkės tikrai tūmi pacziū, kaipo užpraszymas jo, idant imtu ant savęs sunkybę jos užlaikymo, tada, kaip lengva patėnyti, mislis ir mandagumas galėjo sulaikyti norus jos szirdies... Kada Tamista įeisi į musų draugiją, turėsi prisirengti prie to, kad tankiai busi mėgintas tose pažiūrose nū musų jaunuomenės, kuri ypatingai žingeidauja ir tyrinėja tą szalį senų budų*).

— Tai merginos dvideszinto amžiaus paczios apsireiszkia su meile?..

— Jeigu to užsigeidzia; visai neslepia savo jausmų taip lygiai, kaip ir vaikinai... Merginimasis būtų paniekinatas lygiai moteriszkėje, kaip ir vyriszkyje. Nudūta abejonė, kuri jusų dienose apgavo įsimylėjusį, yra sziaūdien visai isznykusi, nes niekas nemislyja apie jos iszmėginimą...

— Vienu isz pasekmių nepriegulmingumo moterių, ant kiek galiu spręsti, turi būti tas, kad nėra sziaūdien kitokios moterystės, kaip tikt isz vienodų palinkimų... Persistatyti ezionai sau svieta, ant kurio susitinka patys tiktai apsireiszkimai netyrinėjamos meilės!.. Ak, daktar, nei Tamista negali suprasti, kaip dyvinu apsireiszkimu turi būti tokis svietas dėl žmogaus devyniolikto amžiaus!..

*) Vėliau persitikrinau teisingai, kad parsarga daktaro Leete buvo toisinga Jauni vyrai, o ypatingai jaunos moters randą begalę klausinėjimų, dėl savo nusibovijimo, apie tai, ką mėgsta vadinti dyvais merginimosi devyniolikto amžiaus.

— Galiu tą suprasti... — atsakė daktaras — bet faktas, kurį Tamista iszgyriai, turi daug didesnį reiszkimą, negu Tamistai iszrodo. Reiszkia jis, kad pirmu kartu dėjose žmonijos gali veikti sziaūdien be periszkadų budas pasirikimo lyties, sykiu su savo idėjomis užsilaikymo ir perdavimo geresnių tipų rasos, kaipo ir nusprendimas ant iszmirimo tipų žemesniųjų. Rysziai skurdo, reikalas pasogės jau neverezia sziaūdien moteris prie skyrymosi už tėvus jų vaikų tokių vyrų, kurių negali mylėti, nei gūdoti. Turtas ir perteklius neatkreipia jau atydos ant asabiszkų reikalų... Auksas sziaūlien „jau negimdo meilės minijoi.“ Turtas norinczios apsivesti ypatos turi būti, protas ir jo patobulinimas, gražumas, mandagumas, iszkalba, jausmas, szvelnumas, genijus, drąsa pereinanti ant ainių... Kiekviena nauja gentkartė persijojama yra, kaipo per sietą, kas karts labiaus nū gentkartės buvusios. Sukelenti dyvus budai žmonių prigimimo tampa užkavojami, o tie, kurie sukelia skirtą pagerinimą liekasi su mumis... Yra tikrai didelis skaitlius moterių, pas kurias meilė turi vienytis neatbutinai su pavyjimu ir kurios troszkauja garbingo isztekėjimo už vyro, bet ir jos yra po tomis paczomis tiesomis, kada gi garbingai isztekėti už vyro nereiszkia jau sziaūdien gauti vyrą su didele garbe arba titulu, bet toki, kuris pasikėlė isz tarpo savo draugų, dėka isztesėjimui arba garbingiems nūpelnamis kuriūs tokis vyras užsitarnavo žmonijoje. Tokie tveria sziaūdien vienatinę aristokraciją, su kuria susivienyjimas tampa skirtas. Vakar ar pirmiaus Tamista kalbėjai apie kuniszką augsztumą musų žmonių ant Tamistos sandraugų. Gali būti svarbiausiu isz visų, mano jau paminėtų priezascziū

pagerinimo ramos, įtekmė ne-
priverstina niekeno pasirinki-
me sau pacijos ar vyro per dvi
ar tris gentkartes. Mislyju,
kad kada Tamista tikrai iš-
tirsi dabartinius žmones, atra-
si Tamista jūse ne tikt fizišką,
bet protišką ir doriszką
pataisą. Ant galo ir negalėjo
kitaip buti: ne tiktai vienas
iš didžiųjų tiesų gamtos vei-
kia sziądien laisvai ant naudos
žmonijos, bet ant to įtekmė
yra dar padauginama per gilų
atjautimą doriszką. Paviėnys-
tė, kuri jusų dienose buvojo
vyriausia idėja gyvenime
draugijos, netiktai kenkė viso-
kiam gyvenimo jausmui bro-
lystės arba draugiszkam reika-
lui tarpe gyvenanczių žmonių,
bet lygiai kenkė gerovei ir bu-
senczios gentkartės... Da-
bartės anie jausmai, buvusie-
jie praėjusiūse amžiūse, persi-
keitė į vieną iš didžiausių do-
riszkų idėjų mūsų ramos, per-
galinczios gyvu jausmu įku-
nytų pareigų raginimą įieszko-
ti moterystėje geriausių ir pra-
kilniausių perstatytojų vienos
arba kitos lyties. Pasekmė to
viso yra tokia, kad visokio
skyriaus paraginimai, kokius
išradome dėl išplėtojimo
pramonės, gabumo, genijaus
ir visokio veikimo, turi ant
mūsų vyriszkos jaunūmenės
be palyginimo mažiaus įtek-
mės, negu tas faktas, kad mu-
sų moters pasikelia ant mūsų,
kaipo tiesdarės visos ramos ir
atidūda save į atlyginimą per-
galėtojams. Iš tarpo visų pa-
ragintojų ir pastumėjų, priža-
dėjimų ir atlyginimų niekas
neveikia taip, kaip mintis, kad
špindulingas veidas (moteriszk-
kės) užsikreipia nū tinginio...

— Vienystėje (celibate)...
— tėsė toliau daktaras Leete
— gyvena sziądien vien tikt
vyriszkiai tokie, kuriems nepa-
sisekė atrasti sau draugę kovoje
gyvenimo. Moteriszkė turėtu
buti labai drąsi ir tai drąsi ne-
gerame ženklime, idant susi-
mvlėjimas ant vieno iš tu ne-

laimingų nepastumtų ją į pa-
niekinimą jos draugių, kada
kitaip niekas jos netraukia prie
rinkimosi tokio sau už vyrą...
Turiu pridėti, kad didžiausį
reikalavimą ir prieszinimasi
tokiai opinijai ji atrastu tarpe
savo lyties, tai gi terp moterių;
mūsų moters pasikelė taip
augštai savo lūmoje, kad jos
yra sargais ateinauczios gent-
kartės, kurioms yra padūti
raktai ateitės. Jausmai jų
pareigų tame reikale siekia
virszunę tikėjimiszko patepi-
mo, yra tai mokslas, kuriame
auklėja jos savo dukteris nū
kudikystės.

Atejęs į mano miegamąjį
kambarį aną vakarą, dar ilgai
sėdėjau, skaitydamas gautąjį
nū daktaro Leete ramansą Be-
rriano. Apysakos intriga ly-
tėjosi tikrojo pasilaikymo, apie
kurį paskiausiai kalbėjo dak-
teras, o ypatingai naujojo gy-
venimo pažvalgos ant atsaky-
mo gimdytojų. Pasakų raszė-
jas devyniolikto amžiaus ne-
abejotinai būtų perstatęs pa-
naszų pasilaikymą tokiu budu,
kad sužadyti skaitytojuje so-
puliingą simpatiją dėl vienys-
tės savmeiliszkos mylineziosi,
arba išszaukti jūse nenorą
dėl nerasztytų tiesų, kurias jie
peržengė. Neraszysiu czionai
— nes kas neskaitė „Ruth El-
ton“ — kaip skirtais keliais
eina Berrianas, ir kaip galin-
gai išzreiszkia jis padėtą per
save pamatą: „dėlei negimusių
mūsų valdžia yra didžiausia
valdžia, atsakymas-gi mūsų ne-
mažesnis turi buti. Kaip mes
rupinamėsi dėlei jų, taip tegul
istorija dėlei mūsų rupinasi“...
(Toliaus bus.)

Jeigu jautiesi nesveiku, imk vieną CASCA
RETS, o išgydys tavę, už 10 ir 20c.

Naujos knygos.

1) Vyskupo A. Baranaucko:
„Zamietki o litovskom jazikie
i slovarie.“ Išleista mokslu
akademijos Petrapilėje 1898
mete.

2) *Lietuviszkos Albumas.*
(priedas prie „Dirvos“) Kasz-
tais kun. A. M. Miluko. She-
nandoah, Pa. 1898. Albume
telpa paveikslai garsių
Lietuvos sunų: Daukanto,
vysk. Valanczausko, Ivinskio,
vysk. Baranaucko, Basanavi-
cziaus, Burbos ir kt., taip gi
yra 8 paveikslai nukentusių
už lietuvystę, paveikslai lietu-
vių nū Senapilės, kaipo tai:
vaikinių, merginų, jaunamar-
czių, dėdzių, dėdienių, senių ir
tt. Yra daugiau kaip 40 pa-
veikslų.

3) *Anima Vilis.* Apysa-
ka Marės Radzevycziutės. Lie-
tuviszkai išzguldė Jonas Mont-
vila. Kasztais kun. A. M.
Miluko 1898. Shenandoah, Pa.
(Treczias num. „Dirvos“.)
Pusl. 169.

4) *Pajauta,* Lizdeikos duk-
tė arba Lietuva XIV szimtme-
tyje. Knyga I. Istoriszkas
apsakymas Bernatavicziaus,
lietuviszkai išzguldė Andrius.
Kasztais kun. A. M. Miluko
1898 Shenandoah, Pa. Pusių
155.

5) *Naktys.* Edvardo Youn-
g'o. Lietuviszkai sudėjo Lau-
rynas Ivinskis, į spaudą sutai-
sė Jr. Jonas. Spaustuvėje
„Garso L. A.“ Shenandoah, Pa.
1898. Pusių 21.

Pajieszkojimai.

Asz Jieva Žilinskienė iš
Edwardsville, Pa. pajieszkau
savo vyro, Jūzo Žilinsko, kuris
subatoje, 16-tą Liepos, gavęs
iszmokestį mane pametęs su
dviem mergaitėms išzvažiavo
nežine kur. Jisai paeina iš
kaimo Girininkų, Garliavos
parapijos, Suvalkų gub. 5 mė-
tai kaip Amerikoje, turi 23
metus, išzveizi visai jaunu, be
usų, plaukai geltoni, gymis iš-
zveizi kudas, akys įdubę, dy-
dzio į 5 penkes pėdas, kelinės
pilkos, kotas įdudas su lieme-
niu, angliszkai nelabai gerai
kalba. Jisai sykiu išzvažiavo
su Motieium Szesztakaucku

išz Plymouth, Pa. Spėju, kad
bus nuvažiavęs į New Jersey
valstiją arba Brooklyną.

Jeigu kuris išz brolių lietu-
vių jį kur užtiktu, teiksis dūti
mą žinę, už ką busiu didei dė-
kinga. Adresas toks:

Jieva Žilinskienė

Box 12

Edwardsville, Pa.

Juokai.

J a u n i k j a m s .

Jei pamatysi gražią merginą
— palukėk. Be jokios abejo-
nės pamatysi dar grazesnę.

Jei pažinsi merginą labai
meilią, atmyk, kad meilė neturi
rubežiaus, ir gali pažinti dar
meilesnę.

Jei pamatysi merginą labai
iszmintingą, susilaikyk — nes
gali atitikti dar ir Salamoną
andaroke.

Jei norėsi vesti merginą su
didele dalia — szimtu tukstan-
czių, neužmirszk, kad miljo-
nas yra daug didesnis negu
szimtas tukstanczių, o du mili-
jonai vėl yra daugiau, negu
vianas.

Jei szitas pasargas neužmir-
szti ir kiekviename atsitikime
apmislysi tai, — tai ne įsimy-
lėsi.

Jeit ne įsimylėsi, — tai ir ūe
kalbinsi merginų kad už tavęs
tekėtu.

Jei nekalbinsi, — tai ir ne
apsivesi niekados.

O jei neapsivesi, tai atmyk
brolau, kad niekados neiszsi-
verž išz tavo krutinės zodziai:
„Kam-gi mą reikėjo apsi-
vesti?!“

— Visi butumėm laimingi
buvę, jeigu mano būvusi pati
butu už Jievą rojūj!

— Ar tai jį tokia paklusna
yra, kad neperžengia niekad
prisakymo?

— Kur-gi, tikt skupi didei,
ji ne tikt Adomui būtų neda-
vusi obūlio, bet ir pati būtų
nevalcinsi

INTEKMĖ SOCIJALISZKU SĄLYGU ANT VISŲ KULTUROS SZAKU.

Vertė J. Szidaras.

(Tąsa.)

Pasirodo, kad melagystės ir nusizeminimo šaknies taip-gi reikia jieszkoti socializkose sąlygose, kurios istumėmus gyvenimą į purvyną melo ir apgavystės. Daugumas žmonių ekonomiskai priguli nū kitų, pirklius nū pirkikų, urėdninkas nū valdovo, redaktorius nū iszleistojo, iszleistojas nū publikos. Kas parodo savo szirdį, kas kalba, ražo ir elgiasi taip, kaip jam velyja protas ir sąžinė, tas 99 sykius rizikūja turėti materializšką pragaisztį, nustoti dūnos, įpulti į vargą, skursną. Kas save parodo tokiu, kokiu jis yra, tas retai kada įsivaro į lobį. Tokiu budu socializskos sąlygos pagimdė nelaisvę tarpe visų, numezgė melagystės tinklą ir į jo kilpas įpainiojo veik visą svieta.

Dorizskas isztvirkimas yra neiszvengiama pasekmė socializskų sąlygų ir gali isznykti tikt įsigyvenus iszmintingam visūmenės surėdymui, isznyks tūmet ir prasižengimai, kurių susirizimas su ekonomizskomis ir politizskomis sąlygomis yra lengvai užtėmijamas ir gali but iszliudytas statistizsku keliu*) Rykszte neturtės gimdo prasikaltelius ne mažiaus kaip smagumai isztekliaus. Geros socializskos sąlygos ne dūtų žmonėms progos peržengti įstatymus, o vidurinius motyvus prasižengimo galima butų praszalinti per iszmintingą szejmynizšką ir draugijinį auginimą.

Jau senovės graikų filiozofas Plato nas yra pasakęs, kad „pamatu prasižengimų yra stoka gero auginimė ir blogas vieszpatystės surėdymas“. O Schæffle sztai kaip raszo savo veikale: „Bau und

*) Žr. Thackeroy, der Jahrmakt des Lebens: „kas, pažindamas spēką pagundinimo, gali pasigirti, esąs geresniu už kitus? Jeigu laimė ir pilningumas ne apgina žmogų nū pikto, tai vis-gi veikia iszlaiko jį nū peržengimo įstatymų. Grįždamas nū paikios pūtos ponas vis-gi nenorės lipt isz savo karietos; kad pasivogti sau kokią mėsos paltį. Bet tūgul jis tikt iszalksta, tai pamatysit, kad jis ne paniekins nė dūnos grėžinį.“ Rodbertus sako: „kas dūda alkanam dūną, tas apgina jį nū vagystės greičiau, ne kaip tas, kuris mokina jį, atkartodamas jam nesykį prisakymą: ne vogk!“

Leben des sozialen Koerpers“ (Bd. II. S. 381) :gausiausiu szaltinių vidurinės kovos (t. y. prasižengimo) yra materializška stoka ir pilningumas. Isz ezia paeina kastelė nusidėjimų ir klastų. Vagystė, apiplėzimas, apgavystė, nusukimas, prievarta, suktumai bankierių ir dalininkų, skriaudimas samdininkų per samdytojus ir atbulai, plėzimas mokesčių, lupimas palukanų visokiūse pavidalūse socializsko parazitizmo, paleistuvystės uždarbiai, parlamentarizskas isztvirkimas, iszdavimas technikos slepinių, dirbimas netikrų pirkinių, netikrų piningų, nuplėzimas garbės konkurentų, niekinimas svitimų pirkinių ir kredito — vis tai yra vaisiai kovos už buvį, kuri negali apsieiti be prievartos ir vyliaus. . . . Vieni stoja, į kovą dėl vargo, kiti kovoja dėlto, kad su turtais galima butų prieiti prie visų kitų gyvenimo lobių ir smaguriavimų.

Atkreipkim sykį savo akis ant nusidėjėlių szios gadynės, nueikim į kalinius ir kitas baudos vietas ir paklauskime tų nelaimingų paeiliui kiekvieno, kas jį ezion istumė? Ir pasirodys, kad priežastimi jų nusikaltimo tankiausiai buvo materializskos sąlygos. Vagis, apgavikas, lupikas, piktadaris, galvažudis ir daug kitų yra liudnu produktu stokos, vargo, lenktynių ir kovos už buvį. Ir jeigu materializskos sąlygos ne buvo paskutiniaja tiesiaja priežastim piktų darbų, tai vis-gi prisidėjo prie tų darbų netiesioginiu keliu. Galėjo buti kalnu blogas vaikų auginimas, neprižiurėjimas ir apleidimas jų, kadangi jų gimdytojai tėvas ir motina, budami priversti sunkiai dirbti ant dūnos per dieną iki vėlybai nakečiai, neturėjo laiko užsiimti prideranciu ir dorizsku vaikų mokiniu.

Bet ir tokiūse atsitikimūse, kada hjaurus lizdai klastos ir nūdėmių yra apgyventi užaugusių gerame buvyje, materializskos sąlygos tankiai turi buti kaltinamos. Kaip isz vienos pusės nūdėmės iszdygsta isz neisztekliaus ir vargo, taip isz kitos pusės pasidaro tai isz labai didelio pilningumo ir stokos rimto darbo, isz perkreipto auginimo, suriszto su lūmų prietarais, su lūmų iszdidumu ir puikybe. Dōras sveikatai kėnkia ne tikt materializška atrofija, bet ir hipertrofija. Tikt neiszteklius pagimdo netokius nusidėjimus, kokius pagimdo labai didelis iszteklius, kuris

eina greta su tinginyste, perkreiptais pažvilgiais ir pagadinta dorizskų auginimu. Krutinėje kiekvieno žmogaus yra didelė daugybė jūdu sėklų piktų palinkimų; tas sėklas daigina ir augina neiszteklius isz vienos pusės, pilningumas ir tinginystė isz kitos pusės.

Rasi kiekviens yra girdėjęs apie baisią spekuliaciją su nekaltomis, da nosubrendusiomis ir niszmananciomis merginomis, kurios per kelias deszintis metų buvo pardavinėjamos Londone. Tas paslaptis apgarsino „Pall Mall Gazette“ ir visame civilizūtame sviete padudino didelį pisipiktinimą ir pasibjaurėjimą. Spekuliacija su szviežia žmogaus mėsa pasidarė viena isz pilningiausiu industrijos szakų, nėra pirkikai tų „tavorių“ prigulėjo prie turtingiausių ir augszčiausių slūgsnių ir galėjo gerai, puikiai užmokėti. Tos nekaltos aukos, gražios neturtės augintinės, su szlykszeziausiu iszmislumu ir rasfinerija budavo nuvilotos į paleistuvystės urvus ir iszvestos ant tokio kelio, ant kurio jos turėdavo prapulti su kunu ir su duszia. Ir dėlko? Dėlto, kad nū tildinti nenaturalizskus pageidimus bjaurių pasileidėlių, kurie da savo jaunose dienose yra isztusztinę indą visų naturalizskų savo linksmybių; budami be darbo ir be augsztesnių gyvenimo siekių, prisigėrę ir pilni tradicjonalizskų prietarų savo kastos, jie nežino, kū galima pripildyti tuszezią savo gyvenimą ir iszsirenka tam iszmislius kunizskus pageidimus.

Mijazmai, pasmirde ir nūdingi dvokai gali pakilti tikt isz purvyno ir liugyno, ir toki doros mijazmai, apie kuriūs kalbame, gali taip-gi atsirasti tikt purvynūse ir liugynūse socializskų sąlygų. Ekonomizskas surėdymas turi but apkaltintu kaipo paskutinioji priežastis pikto: isz vienos pusės matyt didelis vargas, kuris verezia nelaimingas merginas pardūti už piningus savo didžiausią turtą, kuris verezia taip-gi tėvus apleisti savo brangius kūdikius, nežiurint ant to, kad tankiausiai lemta yra jiems įpulti į paleistuvių naugus; isz kitos pusės matyt labai didelis turtingumas, nereikalaujantis darbo, kuris nūlat kursto geidulių ugnį stengdamasis isz žmogaus padaryti gyvūlį ir gyvūlizskiems pageidimams bruką į rankas įrankius, su kuriais galima yra nuplėzti merginoms nekaltybę ir garbę. (Toliaus bus.)

Mythai, pasakos ir legendos

Ziamaiozių.

Surinkti ir išleisti per D-ra Edm. Vackenstedta,
vyresnyji senoviszkų kalbų mokytoja prie Nikolajaus
gymnazijos Liepajuje (Kursze).

Lietuvizkai išguldė J. Szlinpas, M. D.

(Tąsa)

22. Vienas žmogus, kurs gyvena Kretingoje, pasakoja, kad kitą kart Vilniuje esą gyvenę du broliai, kuriūdu iš draugės vedė priklystę. Jiemsdvim ėjosi labai gerai; abudu buvo apsivedusiu ir jų pirklysta klestėjo. Vienas iš brolių pardavinėjo pirkičius sodžiuose, o kitas puziama Vilniuje. Na-gi vieną kartą jaunesnysis brolis buvo nuvažiavęs į Varszavą, idant ten apsipirkti. Viename krome, kur jis pirkto, buvo graži, jauna mergina už pardavinėtoją, kuri užsidėgė karszta meile dėl pirklio, nėra jis taip gi buvo labai gražus. Mergina kalbėjosi su pirkliu ir ragino jį, kad jis eitu paskui ją, ji norinti parodyti jam zopostus savo tėvo, kurio namie nebuvo. Jaunasai pirklys sekė paskui ją. Kada ji buvo ap-rodziusi jam keletą grincezių su zopostais ir pirkiniais visokeriopais, ji vedėsi jį į sklepa. Vos buvo jie ten, kaip dukte pirklio užtrenkė duris, užrakino tacias iszsitraukė revolverį ir pasakė pirkliui, kad jis turis ant jos valios pasidūti ar numirti. Pirkliui nėko kito neliko daryti, kaip valei merginos pasidūti.

Jaunasai pirklys, kurs buvo dievotas žmogus, važiavo liudnas namo. Ten jis papasakojo savo broliui, kada tasai ėmė klausinėti apie priezastį ano liudnūmo, kas jam esą atsitikę ir kokia nūdėme jis esąs susizagęs. Brolis nusijūkė isz to ir sakėsi noris mielai atpirkti ano nūdėmę už pelną, karį supirktieji pirkiniai atnesztu. Su džiaugsmu jaunesnysis brolis pristojė ant mainų.

Na gi pasitaikė, kad tasai iš brolių, kuris buvo nūdėmę nusipirkęs, veikiai potam pasimirė. Tris dienas po laidotuvių numirėlis atėjo nakezia pas patalą savo brolio ir ragino tąjį, kad jis eitu su jūmi ant sudo į dangų. Potam numirėlis pragaiszo. Ateinancziąjė naktį aus vėl pasivaidino, bet tūmi sykiu jau ne praszydamas, ale kerszydamas, jeigu brolis nepaklausysis. Ale tasai ant rytojaus nūėjo pas kleboną ir papasakojo tamjam visąką. Klebonas patarė jam, numirėliui vėl atėjus, tąjį užraginti, kad jis eitu pas kleboną, nės tenai sudas busis laikytas. Trezciąjė naktį numirėlis vėl atėjo ir sekė paskui broli, tam reikalaujant, pas kleboną. Czion jie klebonui savo dalyką perstatė ir reikalavo, kad jis palei teisą nusprestu. Klebonas nusprendė ant nenaudos numirėlio, nės tasai juk buvo nūdėmę nupirkęs už piningus. Vos klebonas buvo nusudyjęs, kaip isztiko baisi vėtra ir numirėlis pragaiszo balsiai garbstydamas.

Ilgainiui ano brolis rimti galėjo nū ano.

23. Su Kretingos upeliu tam tikroje vietoje turi susirizimą maža pelkė, apaugusi žolėmis ir nėkados neiszdžiustanti. Pelkė, sako, gavusi savo pradzią nū szitokio atsitikimo.

Kitą kart dvi moteri, kurios buvo labai turtingos, visados daug piningų su savimi turėdavo ir brangius parėdus dėvedavo, nuėjo pas upelį, idant jante pasimaudyti. Jos buvo savo drapanas nusivilkusios ir jau buvo vandenyje, kaip tris burai, kurie buvo pritykoję moteris, paglemžė nū anų pini-

gus ir parėdus; kada moters ėmė klykti pagelbos, jie įbrido į upę ir prigirdė moteris. Potam jie pakasė abudu lavonu, drapanas, piningus ir parėdus pakrasztyje.

Kada burai po keletos dienų norėjo savo grobį vėl atkasti, jie rado ant anos vietos pelkę, ir kada jie ėmė toje jieszkoti, jie nugrimzdo ir gavo galą pelkėje. Kada prazuvimas abiejų moterių ir trijų burų buvo paskilbęs, rods jieszkojo jų daug syk syk szian bei ten, taziaus veltui. Tad sykį atsitiko, kad vienas buras nakezia iszėjo į lauką, pasivogtu ten javų. Jis buvo netolymais tos vietos, kur burai buvo pelkėje pradingę. Umai buras iszvydo netolymais pelkės tris ypatus stovint su kryžmais sudėtomis rankomis. Persigandęs jis bėgo szalin ir papasakojo ant rytojaus, ką jis buvo matęs, savam klebonui ir kitiems burams vietiniams. Klebonas nuėjo su keliais burais ant paženklintos vietos ir, kada gi numanytinai pasivaidinimas turėjo samazgyje buti su pradingusiaisiais, ten ėmė kasinėti. Ir dar neilgai bekasant, rado lavonus abiejų moterių, ale lavonų burų nesurado. Potam burai ir klebonas vėl ėjo sav namon. Ilgainiui matydavo kas vakarą tris ypatus papelkyje beėsant, kurics be paliovos garbstė ir verkė. Vieną vakarą klebonas prie anų priėjęs pasiklausė, kō jos jieszko ant szito svieto, budamos juk dvasiomis. Klebonas gavo atsakymą, kad jie esą upėje prigirdę abidvi moteri ir užkašę grobį. Tegul grobį atkasą, už jūs trejată miszių atskaitą, ir vieną pusę grobio tegul dūda vargszams, o kitą kliosztoriui.

Klebonas padarė visąką, kas jam buvo pasakyta, ir kada laimingai surastas grobis paženklintu budu tapė iszdalintas, tai ypatų daugiau nebudavo matyti.

24. Vienam burui, kurs gyveno kaime pas Plungę, buvo pati numirusi. Ilgainiui kasnakt įvaidindavosi ypata palei lovą burė ir nedūdavo tam jokio ramumo. Kada buras buvo atsitikimą papasakojęs savo pažistamiems, tiejie anam patarė, kad jis arklio apinasrį užsidėtu, tada jam ypata negalėsinti nėko padaryti; potam jis turis, kaip tikt anoji ateis į grincezią, užkimszti skylutę nū rakto, uės per tąjė anoji įeinanti į grincezią.

Buras padarė ateinancziąjė naktį, kaip jam buvo liepta. Tad jis pažino, kad ypata nėra kas kitas kaip jo mirusioji moteris. Toji gi vėl pasiliko pas savo vyrą ir gyveno su tūmi ilgus metus. Ale kad sykį bažnyczioje per atlaidus ji tapė apkrapyta su szventintu vandeniu, moteriszke prapūlė tūjaus, ir kad potam jos kapą atidarė, rado tenai josios lavoną.

25. Kitą kart apsivedęs buras buvo pasimiręs ir tapė palaidotas. Negyvėlis nedavė savo pacziai jokio ramumo, ale kas naktį ateidamas kankino ją. Moteriszke savo bėdoje nuvėjo pas kleboną ir klausėsi tojo patarmės. Klebonas liepė moteriszkei nusipirkti keletą raudonų kaspinų ir tūsius pas jį atneszti, jisai jūs pakrapysis su szventintu vandeniu. Isz szitų kaspinų vieną ji turinti pasiriszti po kaklū, kada ji eina gulti, o kitus ji turinti pagatavai laikyti dėl szitokio panaudojimo. Kaip tiktai numirėlis ateitu, ji turinti pagriebti vieną kaspiną ir pasakyti numirėliui: „Su szitūmi kaspinu asz tavę suriszu“. Tada negyvėlis per duris dulinsis. O ji tada turinti duris ir langus su kaspiniais užraisztioti.

Moteriszke padarė visąką, ką klebonas jai buvo pasakęs, ir kada ji buvo duris ir langus užraisztojusi, ji girdėjo dar numirėlį priesz prapūlimą sakant: „Tavo laime“. Ilgainiui moteriszke turėjo ramumą nū numirėlio. (Toliaus bus)

Gydytojas: — O, — Tamis-ta jau sveikas?

Ligonis: — Taip, szta par-vertė ir iszliefjo vaistus, kuriu s daktaras liepei ma gerti.

Gromatnycia..

Aukautojo draugui Tra-verse City, Mich.

Tamistos raszteli sunaudosi-me i sekanti numeri.

Kitiems visiems: Viską sunaudosime i sekanczius nu-merius.

ADRESAI

CENTRALISZKU VIRSZINIUKU 'TŲVYNES MYLETOJU' DRAUGYSTES.

Prezidentas—T. Astramskas P. O. Box 200, Minersville, Pa.

Kasierius—Ig. J. Grieszius, P. O. Box 113, Union City, Conn.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis, P. O. Box 242, Broad Brook, Conn.

Nuo Redakcijos.

Visus musu skolinikus sziumi paragineame uzsimoketi uz laikraszti, norint, kad ne-butu sulaikyta. Taigi skaity-tojai, kurie nenori turėti per-trauka žiniu ir apysaku, te pa-siskubina su prisiuntimu pre-numeratos.

Piningus yra geriausiai pri-riusti per „Postal Money Or-der“, kuri galima iszpirti ant kiekvieno paczto arba regis-travotose gromatose ant szikio adreso:

J. J. Pauksztis & Co. Plymouth, Pa.

PAVEIKSLA,

kurie malonetu ture-ti (potograpijoe) ve-lionio kun. A. Burbos, didume 4 1/2--6 1/2 coliu, gali gauti „Vienybes“ redakcijoi su prisiun-timu uz 15 centu.

Piningus galima prisiusti markemis gromatoje

DR. F. J. KALIMERTEN

Specialistas choroizcu ir norviazku ligu. Gydo visai... GYDO MOTERIS, VAIKUS IR VYRUS

LIGAS UZSIKRECIAMAS abaja jyties... Roda dovana!

DR. F. J. KALIMERTEN, TOLEDO, OHIO.

Kningos

pargabentos isz uzmarės: Maldų knigos,

- Mazas a tiso altorius, Mizuq maldos su abrozė-liais... Szagrino... Garsbe Dievaj ant auksztybės...

Istoriszkos dvasiszkos italpos knigos,

- Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėli. 15c. Istorija seno istatymo... Gyvenimas Marijos... Menno Szvenczia islos Marijos Panos...

Istoriszkos knigos svietiszkos italpos.

- Olytpos... Robinsono... Kantrios Elenos... Lementorius su poteliu ir mistrantorais... Istorija Lietuvos... Istorija Svienyju Vaistiju Amerikos konsti-tucija...

- keletas zodziu apie neomoniazkus maskolty dar-bus kraziuso ir aplosudyjima krazioliju Vilniuje... keletas rasztu apie kraziu atstijkimą... Pamokslai apie suda Dievo, pauku, dangu ir nekaltu prasidėjimą Szv. Panos Marijos...

Knigos poetiszkos.

- Sonkaus Jurgis... Vitollorauda, pulkus poematas isz senovės Lietuviu gyvenimo, 2 knigos... Dānolatozio pavasario linksmybės...

Apy sakos.

- Kas teisybė tai nemelas pulkus apysakolės isz Lietuviu gyvenimo... Istorijoje apie graza Magona, dukteri karaliaus isz Neapolio... Pasaka apė Szaltabuzius (jāvingis) Mužikolis...

Moksliszkii rankvedžiai ir kitokios knigos

- Kniga dōli isz smokintimo viszsvietinēs kalbos 15... Apie bavinia Dievo... Griesznakas priverstas motavotis... Pamokslai apie truoq... Pamokslai apie dangu...

- Dvi gražios pasakolės. Pavogti arkliai ir Mondelis Didgalvis 10c. Trusai ir kapitolas. Trumpos žinios isz politiszkos ekonomijos 10c. Lietuvystės praicė, dabartis ir ateitis 25c. Hyglona arba mokslas apie užliikymą sveikatos 35

Žvairios dvasiszkos knigos,

- Pamokslai ant didžiujų motinų svvenčių ir d- džiiosios nedėlios, 50c. Tiesos Zodžei, 35c. Filotea arba kelias į maldingą gyvenimą 50c. Pokilis Szvontųjų 15c. Iezguldimas motinų szvencziu labai naudinga knigolė 10c. Mokslas Rymo kataliku „ „ „ 40c. Kas yra grieakas? „ „ „ 15c. Nokaltybė „ „ „ 20c. Vartai dangaus „ „ „ 15c. Pokla, arba amžinas pragaras 75c. Artelka yra nūdal; su ilustracijomis 30c. Garsas apie bajaybes Dievo sudo 25c. Raktas į dangi „ „ „ 15c. Didžioji nedėlia „ „ „ 5c. Kalp Sumenija nuspakajiti „ „ „ 15c. Vadovas į dangi „ „ „ 40c. Prisigatavojimas ant smerczio „ „ „ 40c. Draugija dėl duzių „ „ „ 5c. Kasdieninės Maldos „ „ „ c.

Notos dėl partapijono.

- Varpelis [valcas] 30c. Dōdėnō [polka] 30c. Sudiev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai].

- Kraziu skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c. Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c. Visiki Abrozėliai su maldėliams po 5centus

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVES.

- Lietuvos Istorija, nū seniausiu gadyniju iki Gedimino. D. L. K., paraszta 1850 m. Smano Daukanto. Kninga pirma, ganama uz 1,50c. Budas Senovės Lietuviu Kainėnu ir Zemacziu paraszta Smano Daukanto, ganama uz 1,00. Istorija Kataliku Baznyczios, „ „ „ 1,00. Europos Istorija su žiamlapiais „ „ „ 50 ct. Lietuviazkos DAINOS isz visur surinktos 200c. Zemacziu Motiejus Valancziuskas, 25 ct. Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct. Dievaitis, apysaka azios gadynės 1,00 ct. Apielka Dievo „ „ „ \$1,00. Du pulkus apraszymaj apie nedorybę zydo ir piktą augynima waju \$1,00. Eglė, žalczių karalioė ir iszgrovimas Kauno pilies 1362 m., du pulkus dramatai paraszti Aleksandro Gužeczio, 25c. Gyvenimas Genavaltis. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laikų 50 ct. Istorijoje gražios Katrukos ir jos visoki „ „ „ atstiklima 10c. „ „ rije isz lalko Francuzkos „ „ „ valnos Afrikoj 30c. Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi pulkos apysakos, ant Lietuviazko perdejo V. Stag. 40c. Istorija Septynių Mokintojų „ „ „ ir Lietuvio Sapanas 50c. Jurgis Mitoslavskis „ „ „ 80c. Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijoti po valdzia maskoliaus 50c. Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant ju roikalaujanti atsakymą 10c. Konstitucija dėl darbinijų „ „ „ 10c. Namelis pustelniko „ „ „ 75c. Nedorybes Rymo Ciesoriu, istorijoje isz lalko „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct. Prawdnikas angeisksos kalbos neabdar. \$1,00. „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ abdrytas \$1,25. Pujkas apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1,00. Rifalda Rinaldinas „ „ „ „ \$1,50 ct. Senowes apraszymas apie Duktery „ „ „ Filypo Karejwio 50 ct. Sumyszymas arba bajme tury dydeles akla Pykra tejsybe isz Suwaku gubernijos 15 ct. Szwieska Dievo „ „ „ „ 65 ct. Uzayetanavik ant to geraj „ „ „ 50 ct. Witasir Koryncna istorijoje isz lalko pereektoji Baznyczios 8. per Deoklecijana 95 Apie Joną Twardaucką garsu burtiniją ir jo dar-bus syku su apraszymais apie burtus 25c. Keletas zodziu apie lietuvius ir nandingi pamo-kinimai dėl lietuvos žmonių 10c. Pamokinanti apraszymai isz gyvenimo žmonių visokios rodos 15c. Mythai, pasakos ir legendos pirma dalis 50 c.